

1997. március

LABRISZ

leszbianikus lap

Hírek

Mi a leszbikususság

Szabó Judit versei

Jessy Allison

Apró — cseprő

szerkesztői

a visszhang

Hát kihajóztunk, de azt nem lehetne állítani, hogy széleskörűben. Alighogy kibontottuk a vitorlákat, ott termett a partiúrság és heves kérdezősködésbe kezdett. Miféle hajó ez itt? Miért nem jó ezeknek a szárazföldön? Miért ekkora a vitorlájuk és miért nem fehér? Szóval reakcióban nem volt hiány. A *Labrisz* első számának megjelenése nem került el a figyelmet. Volt köztük jó és rossz is, de egy lap esetében a hírverés nem árt.

Szint feltett egy egyszoros hírt a *Zöld Pók* alternatív számítógépes rendszer faliújságjának nőmozgalom című rovatába. „MEGJELENT AZ ELSŐ LESZBİKUS LAP, A LABRISZ. Érdeklődni, megrendelni lehet „cím.” Ami erre következett, az egy második hónapja tartó adás vita a faliújság előfizetői között. E vita egyik oldalán ellenséges, jobb esetben csak tudatlanul offenzív levelek garmadánya áll, melyet azért némileg ellensúlyoznak a politikai érzékenységgel és embertudattal rendelkező környezetvédők hozzájárulása. Szintesténként méregtől elfűlő hangon zihálta a telefonba: „nem fogod elhinni, már megint mi jött”. Például ilyenek, hogy:

„...a nőmozgalomban ne tevékenykedjenek se általam egyébként mélyen tisztelt bármely valláshoz tartozó apácák — se leszbikusok — akikről az a véleményem, hogy életmódjuk senkire sem tartozik, az az ő magánügyük, s ne hirdessék nyilvánosan az életmódjukat, s ne is követeljenek maguknak egyenlő jogokat. (Pl.: azonosneműek sose köthessenek házasságot — mert akkor örökbe is fogadhatnak gyerekeket. És akkor azok milyen neművé lesznek??)...”

„...Azt hiszem nem mindenkinek fontos, hogy a szexuális életének mennyiségéről és minőségéről tájékoztassa a többieket....”

„...Csináltak egy kísérletet patkányokkal a túlnépesedés problémájának modellezésére. Amikor a patkánykolónia elérte a kritikus pontot, azt tapasztalták, hogy jelentős mértékben nőtt az agresszió és a homoszexualitás is....” „...nem értem, mi köze van egy új leszbikus magazin hirdetésének a nőmozgalomhoz? Ugyanis amit itt közzétettél, az egy új szexuális hirdetés....”

A dialógus alapvetően jó dolog. Jobb, mint a feszültség formájában felgyülemelő ki nem mondott vélemény. Még akkor is, ha ez a vélemény gyűlölködő vagy félbeértéseken alapul, és akkor is, ha vicchől sem szeretem, ha patkányokhoz hasonlítgatnak. Azok közülünk,

akik nyilvánosan vállalják melegségüket, akik csak a barátok vagy a családi előtt is, találkoztak már ilyen támadásokkal. A *Zöld Pók* vitamost nyilvánosan is közzabattam, a szellemet a palackból, alkalmas terepre vittem arra, hogy a vélemények, érzeim, tisztuljanak, és hogy néhány leszbikus nő bátran, bálassa hangját. A *Labriszunk* a híre is elég volt, hogy vitát gerjessen, de mi tudatosan is beváladtuk az efféle ismeretterjesztő munkát. Ebben a számban olvashatók, például *Leib Simpson* műsora, amely pont a leszbikusságról alkotott mítoszokat cáfolja meg.

A *Norában* is megjelent egy recenzió a lapról. Hármast kaptunk. A sorok írója egyrészt biztosít minket arról, hogy ő tudja, hogy milyen nehéz lehet a leszbikusok sorsa, s mások okulására esetell is ezt, másrészt viszont szigorúként a lapon a harciasságot. Túl lírai az első szám, hol a keménység? Képzelnék el az új helyzetet, hogy megjelenik egy új zsidó lap, a *Yiddish Roma* magazin, és az érdeklődő zsidóknak a következőképpen fogadják: „Kerem szépen, ez az újság nem elégcionista. Avagy tessék már egy kicsit agresszívanban védeni a roma érdekeket. Szóval ez nem okés. Az egy kisebbség saját döntése, hogy hogy akar és hogy tud saját érdekeiért fellépni, vagy hogy mire van szüksége. A támogatni kívánó közösségek kivüliek pedig megtehetik, hogy saját berkeikben, ez esetben a heteroszexuálisok között végeznek akár harcias felvilágosító akcióit, de nem diktálhatják a mozgalmat feltétlenül.

Nem lenne rossz, ha egy határságot merítő közösség új lapja üdvözőlve lenne legalább az alternatív gondolkodó körök által. Nők, ez tőnk jó, csináljátok, sok sikert. De hát azt azért elég jól sejtettük, hogy a feminista és a meleg közösséget kivéve (köszö) erre nem nagyon számíthatunk. Egyelőre a pozitív, szolidáris megközelítés nem magyar specialitás.

Mindezek ellenére én örülök, mert a lap valódi párbeszédet indított el. Érvek és ellenérvek hangzanak el ott, ahol „általános vita” címen nemrég még üres szavak töltötték ki az űrt. És ha a leszbikusoknak szerepük van igazi társadalmi diskurzus létrehozásában, az jó. Mert az egyben ugyanaz a folyamat, amelyen keresztül kivívjuk a teret szabad létezésünkhöz.

Hatfaludi Judit

„A labrisz kétélű bárd,
az amazonoknak és
védőistennőjüknek
Artemisnek a jelképe.
Eredetileg harci
fegyver lehetett, később
ünnepi kellék. Az ama-
zonokkal való kapcsola-
lat miatt választották
a leszbikus nők
jelképükké.”

LABRISZ

Leszbikus lap.

I. évf./2.

Megjelenik
kéthavonta.

A szerkesztőség
címe azonos a
Háttér Társaság
címével: Labrisz
(Háttér) Budapest
1554
Pf. 50

Szerkesztők

Hatfaludi Judit
Sándor Bea

Lapterv, tördelés

Lányi Gabi

Olvásószerkesztő

Berg Viktória
Szabó Judit

Sokszorosítás

Tónia

Ezer köszönet Tom

Poppernek — a
tördelési és
nyomtatási
segédleteiért,
valamint

gasztronómiai tanácsadásért. Továbbá
mindenkinek, aki
hozzájárult a lap
létrejöttéhez.

A lap megrendelhető a
szerkesztőség címén.

A Brazil Karnevál

alkalmával a *Neuzerthúzi Meleg és Leszbikus Emberi Jogi Bizottság (IGLHRC)*, a *Gruppo Gay de Bahia* nevű szervezettel karöltve, 85 oldalas riportot adott ki a Brazil meleg- és transz-

vesztiták helyzetéről. Az elmúlt évben 126 meleg férfit, lesbikust és transzvesztitát gyilkoltak meg Braziliában szexuális orientációjuk miatt.

Febr. 1-jén két férfi nyerte meg a *J&B Meten*, **Dél-Afrika**

legelőkelőbb lövészénén a legjobban öltözött párnak járó díját. A bírák nem tudták, hogy a pár nőtagja jól ismert transzvesztita művész.

Dec. 23-án *Ezer Weizman* **izraeli elnök** bocsánatot kért meleg aktivistáktól egy középikolásoknak tartott beszédében elhangzott sértő megjegyzéséért. Beszédében *Weizman* a homoszexuálisokat teljesen deviánsnak nevezte, továbbá kijelentette, hogy undorodik a melegektől.

Dec. 10-én a **Svéd Parlament** egyhangú szavazattal elfogadta azt az indítványt, amely kiterjeszti a politikai menedékhely lehetőségét a hazájukban üldözött melegekre.

A **svájci kormány** a népszavazás eredménye ellenére sem foglalta bele a melegeket védő antidiszkriminációs klauzulát az új Svájci Alkotmány tervezetébe.

Ápr. 25-26-27-én **leszbikus hétvége Prágában**. A harmadik éve megrendezésre kerülő esemény programjáról március végétől lehet érdeklődni a *Háttér* telefonszámán.

A napokban Budapesten találkoztak a *Labrisz* szerkesztőivel *Marijo van Loosdregt*, *Connie van Nieuwenh* és *Wik van Vredendaal* (amszterdami lesbikusok). *Marijo* beszámolt a '98-ban.

Amszterdamban megrendezésre kerülő **Meleg Olimpia** részleteiről (erről egy későbbi számunkban bővebben is olvashattok majd). Megígérték azt is, hogy ellátják

a *Labriszt* képekkel és izgalmas cikkekkkel, sőt, lesbikus filmeket is küldenek nekünk. A Hollandok híresek róla, hogy betartják az ígéreteiket, szóval készüljetekek fel rendszeres lesbikus videoesték beillesztésére a programotokba!

Rengeteg hír van **meleg házasság** ügyben. Az elmúlt évben kisebb robbanáshoz hasonlóan indult be egy folyamat, amely különböző országok nemzeti törvénykezésének keretein belül vetette fel a homoszexuális nász kérdését.

Izland lett a negyedik ország —

Dánia/Grönland, Svédország és Norvégia után —, amely törvényesítette meleg párok egybekelését. A „regisztrált partnerkapcsolatként” elkeresztelt unió jogilag több, mint a Magyarországon is legalizált életuársi kapcsolatot, de kevesebb, mint a heteroszexuális házasság. Biztosítja a párok közötti vagyon-

közösséget, ami jelentős jogokat jelent például az adózás, a partner halála utáni automatikus öröklés és a biztosítás területén, de nem foglalja magában az örökbefogadás és a mesterséges megtermékné-nyítési technológiák igénybevételenek lehetőségét. Izland, a másik három országtól eltérően, lehetővé teszi meleg egyének számára a partner saját gyermekének örökbefogadását.

A törvény június 27-én, az izlandi Meleg Öntudat (Gay Pride) napján lépett életbe. Még aznap egybekelt két meleg és egy lesbikus pár. Az esküvőt követő fogadás díszvendége Vigdis Finnbogadóttir, Izland Miniszterelnöke volt.

A Holland Parlament

tavaly áprilisban fogadott el egy indítványt amely a kormányt 1997. aug. 1-ig törvényjavaslat kidolgozására kötelezi. Ezzel egyidőben fogadtak el egy másik indítványt amely kiterjesztette az örökbefogadás lehetőségét meleg párokra és egyedülálló személyekre. Spekulációk szerint az első menetben Hollandiában is a Skandinávokéhoz hasonló regisztrált partnerkapcsolati bevezetése várható, de már folyamatban van a teljes jogú meleg házasság legalizálásának előkészítése.

Ha a Holland törvényhozás elég gyors, megelőzheti Hawaii-t, amely 1998 elejétől várhatóan a világon az első hely lesz, ahol meleg házaspárok teljesen ugyanazokat a jogokat élvezhetik majd, mint a heteroszexuálisok.

A **Spanyol** és a **Francia Szocialista Párt** is törvényjavaslatot terjesztett be Parlamentjeik elé az azonosnemű párok frigyének érdekében.

Új Zéland Igazságügy Minisztere ellenzi a meleg házasság intézményét. A konkrét kérdésre, hogy miért, azt a velős választ adta, hogy „Csak”.

A **Pápa** is az ellenzők közé tartozik. Dec. 12-én dél-amerikai püspököknek tartott beszédében János Pál kijelentette, hogy a legális meleg házasság „seje tetejére állítja a családok jogait, veszélyezteti a társadalom alapjait és a jövőt”. A Római Katolikus Egyház továbbra is fenntartja álláspontját, hogy a homoszexuális cselekedet bűn.

A **Litván** Polgárjogi Törvénykönyv azonos nemű személyek közötti házasságot tiltó paragrafusát elleni megmozdulásként vezette oltárhoz mátkáját a Rigai óváros egyik galériájában a litván népművészeihez öltözött Astra Indicane. Az esemény az 1996. augusztus 8-tól 13-ig először megrendezésre került litván meleg hét része volt.

MI A LESZBIKUSSÁG?

Ruth Simpson *From the Closet to the Courts* (A bezárkózástól a bíróságokig) (könyve első fejezetének összefoglalása).

Mítoszok és tények

A „leszbikus” szó nagyon sok állapotot jelölhet, amelyek nem zárják ki, de nem is tételezik fel mindig egymást: azt jelenti, hogy egy nőnek szerelmi kapcsolata van egy másik nővel; azt is jelentheti, hogy egy nő több időt tölt nőkkel, mint férfiakkal; hogy egy nőnek szexuális kapcsolata van egy másik nővel; hogy egy nő a nőket szereti; hogy egy nő jobban szeret nővel lenni, mint férfiakkal; hogy egy nő férfiakkal létesít ugyan szexuális kapcsolatot, ugyanakkor azonban nőbe szerelmes; vagy hogy egy nő nem létesít szexuális kapcsolatot férfiakkal, és így tovább.

Nem kell tehát olyan túl egyszerűen használnunk a leszbikusság fogalmát, ahogyan azok szokták, akik a heteroszexuális társadalom szempontjai alapján próbálnak kategóriákat felállítani. Az ő meghatározásuk szerint az a nő leszbikus, akinek ismételtén homoszexuális kapcsolatai vannak. De van olyan nő is, akinek egyetlen homoszexuális kapcsolata volt csupán. És van olyan, aki érzett már testi és/vagy lelki vonzalmat nő iránt, de nem volt még leszbikus kapcsolata. A szüzesség meghatározása is egyértelműen heteroszexuális szemléletre utal: mert ha egy heteroszexuális nőt, akinek nem volt még testi kapcsolata, szűznek tartunk, akkor egy olyan nőt, aki nőkhöz vonzódik, de nem volt még testi kapcsolata, logikusan leszbikus szűznek kellene tekinteni. Az is jellemző, hogy ezekben a meghatározásokban úgy használják a leszbikus és a homoszexuális szavakat, hogy a nem-homoszexuális psziché fenyegetve érezze magát.

A szociológusok mítosznak nevezik azt a kollektív hitet, amely egy csoport kívánságait tükrözi (s nem a kívánságok alapjának és igazi okainak elemzésén alapul). Az uralmi intézmények kívánságai tükröződnek például a következő mítoszokban is,

amelyeket a társadalom gyakran elfogad:

1. *A leszbikusok férfigyűlölőek.* A leszbikusság nem ilyen negatív dolog. Az alapja egy pozitív érzelmű az, hogy egy nő szereti vagy kedveli a nőket. A leszbikusok általában nem szexuális-érzelmi kapcsolatuk alapján tekintenek a férfiakra, és előfordul, hogy szorosabb kapcsolatuk van velük, mint amit egy heteroszexuális nő kialakíthat. A mi társadalmunk minden nőt, aki a férfiktól függetlenül működik, fenyegetőnek lát. Az a nő, aki teljes érzelmi, fizikai és intellektuális életet él, fenyegeti a rendszert, vagyis a férfisuátszít, a családot, a szaporodást — nem illik a képbe. Így aztán biztosan utálja a férfiakat, akik által és akiknek a rendszer felépült és működik. Az, hogy a leszbikus emberként viszonyulhat egy másik

Azok a nők leszbikusok, akik nem tudnak maguknak férfit szerezni.

emberhez, aki történetesen férfi, persze elképzelhetetlen. Gyakran mondják, hogy egy férfi és egy nő között nem lehet igazi barátság. Hát akkor ki is gyűlölő a férfiakat? Az, hogy valaki szeret egy emberi lényt, akivel nem alakíthat ki barátságot, kizárja az emberi méltóságot. Mi lehetne ennél közelebb a gyűlölethez?

2. *Azok a nők leszbikusok, akik nem tudnak maguknak férfit szerezni.* Ez a mítosz-kívánság úgy tünteti fel a leszbikusságot, mintha negatív eredmény volna, nem pozitív választás. Ez is férfiak uralta társadalom fenyegetettségérzését tükrözi.

Gyakran heteroszexuális nők tartják a leszbikusokat ilyen módon sikertelennek. Azoknak, akik elfogadták alárendelt szerepüket, a leszbikusság a saját negatív önértékelését kérdőjelezi meg. Azért nehéz elfogadnunk, hogy egy leszbikus beleszerethet egy másik

I D E N T I T Á S

nőbe, mert nem tartják rá méltónak a nőket (őnmagukat).

3. *Egy nő azért leszbikus, mert fél a szüzéstől vagy nem szereti a gyermekét.* Ezzel szemben, nagyon sok leszbikus pár nevelt és nevel gyermekeket a legnagyobb boldogságban. Sokan szeretnének örökbefogadni olyan gyermekeket, akiknek otthonra volna szükségük — amit persze tilt a társadalom. Sok nő,

akinek vannak gyermekei és szereti is őket, vagy elfojtotta a leszbikusságát, amíg házasságban élt, vagy házasságának megromlása után alakított ki leszbikus kapcsolatot.

4. *Azok a nők leszbikusok, akiknek gyermekkorukban rossz tapasztalataik voltak férfiakkal.* Csak kérdőjelező egy kicsit. A legtöbb nőnek, akár heteroszexuális, akár leszbikus, voltak „rossz” tapasztalatai — hacsak nem kivételesen szerencsés. A „rossz tapasztalat” társadalmi mítoszkívánsága mintha azt is magában foglalná, hogy bezzeg ha a megfelelő férfival a megfelelő időben találkozik, egy nő sem lenne leszbikus. Az érem persze megfordítható: a heteroszexuális nők talán azért heteroszexuálisok, mert „rossz tapasztalataik” volt egy nővel gyermekkorukban? Ha a megfelelő nővel a megfelelő időben találkoznak, talán nem lettek volna heteroszexuálisok... De a férfiak uralta társadalomnak persze nincs szüksége erre a mítosza. A heteroszexualitást nem kell megindokolni.

5. *A feministák valójában leszbikusok.* Ezzel a mítoszzal akarja aláásni a társadalom a feminista nők szavahatóságát. Egyrészt sok heteroszexuális feminista van, akik még mindig rettegnek a leszbikusságtól és elfogadják a társadalom téves ítéleteit vele kapcsolatban, másrészt sok leszbikus él elnyomó, erőszakos kapcsolatban, magáévá téve a heteroszexuális modelleket. Az előbbieket nem leszbikusok, az utóbbiak pedig nem feministák.

6. *A leszbikus párokban az egyik nő férfiszerepet játszik, a másik nőt.* Tényleg vannak, akik így élnek. Sokan viszont nem, mert úgy gondolják, hogy az elnyomásra alapozott szerepek nem alkalmasak egy tökéletesen szabad kapcsolat létrehozására. Sokan nagyon

is büszkék vagyunk arra, hogy nőket szeretünk, és nem gondoljuk, hogy egy nőnek, aki leszbikus kapcsolatban él, másra is szüksége volna, mint egy nőre ahhoz, hogy érzelmi, szexuálisan és intellektuálisan kielégüljön. Ha férfit akarnék, könnyen szerezhetnék egyet, de én egyszerűen boldogabb vagyok egy nővel.

Vannak leszbikusok, akik nagyon boldogan élnek egy férfi-női szerepekre alapozott kapcsolatban — a homoszexuális mozgalomnak éppen az a célja, hogy minden embernek szabad legyen azt szeretnie, akit akar és viszont szeretnie az illető személytől, olyan módon, amelyben mindketten megtarthatják méltóságukat, amelyben örömeiket lelik és amelyben egyenlőek.

Még valamit a leszbikusságról: ha megkérnének húsz leszbikusot, hogy határozza meg a homoszexualitást, valószínűleg húsz különböző definíció születne. Ugyanígy különbözőképpen határozná meg a heteroszexualitást húsz heteroszexuális nő. De az biztos, hogy az utóbbiak közül egy sem mondaná, hogy a heteroszexuális nők nem szerethetnek egy másik nőt. A leszbikusság nem azt jelenti, hogy aki leszbikus, az nem szerethet egy férfit; inkább pozitív meghatározása van: azt jelenti, hogy egy nőnek pozitív, empátián, érzelmeken és általában fizikai kapcsolaton is alapuló viszonya van egy másik nővel. De a leszbikusság semmiféleképpen nem pusztán szexuális terminus — magába foglalja a tudatosság minden szintjét.

Szabó Judit: AJTÓK versciklus 1968 — 1992

I.

1. Élni (S. É. emléke)

Percekig nem értettem, mit akar mondani. Aztán nehezzé vált a lábam, mint az ólom. Alig tudtam továbbmenni mellette az I. utcában. Mintha engem húzna lefelé a föld, nem őt, mintha a föld be akarna szippantani magába.

Utazott a trolibuszon — ezt újságolta széles mozdulatokkal, csillogó szemekkel. Akkor utazott először trolibuszon a harmadik vagy a negyedik operációja után. Kezében a trolijegy, egy már használt, fehér vonaljegy, egyik sarkát a kalauz letépte. Száz-százötven méterre voltunk a megállótól, és még mindig kezében tartotta a jegyét, diadalmasan. Egy rövid megállót utazott. Napi útját hazafelé, amiért rendszeren sohasem szállt fel a zötyögős trolira.

Azóta, ha azt mondják, élni, egy régi, fehér vonaljegyvet látok, a kormos I. utcát a trolikkal, és azt a rohadt, koszos járdát, amibe akkor, tizenhét évesen, bele akart ragadni a lábam.

2. Örökség egy matematikatanártól

Őt még alkalmi ismerősei is szerették

Csodálkozva bámultak mindenkire nyitott derűs lényec után.

Utolsó előtti találkozásunkkor betegszobája mélyéből a beszélgetés végén azt mondta nekem

aki a lámpafényben

magamba zárkózva szomorúan ültem —

Téged az iskolában mindenki szeret.

3. Adalék

Ezerkilencszázhatvannyolc novemberében a beteg az egyes ágyon

— nagyon beteg volt —

egy közepes hosszúságú beszélgetés után

arra kért engem, aki az ágy végében álltam,

hogy búcsúzzam, menjek el örökre.

Egy konvencionális búcsúformát is felkínált.

Én azt mondtam: Nem.

Zavartan valami köszönést morogtam

nyilván "Jó" nélkül és "Viszont" nélkül

— hisz pontos gyerek,

az ő legjobb tanítványa voltam —

és csendesen betettem magam mögött az ajtót.

Márciusi számunktól részletekben közöljük Szabó Judit Ajtók című versciklusát.

Dorothy Allison: LESZBIKUS ÉTVÁGY

Pogácsák. Azt álmodom, pogácsa-sütők. Lisztet szítalok össze sóval és sütőporral, kimerem a margarint és a tejfölt csak úgy szemre, lisztes ujjakkal kinyújtom a tésztát. Meg babról. Ahogy válogatom a babszemeket, beázatom éjszakára, szalonnát vagok, hagymát aprítok és felteszem a tűzre rotyogni órákon át. Míg a világ meg nem telik a só, a paradicsom és az angyan nyakán gyöngyvörös izzadság szögével. És zöldfélékről is álmodom. Mustár zöldség és csalánlevél, sóska. — egyiket sem találom északon a szupermarketek rekeszeiben. Néha kétségbeesetten ébredek az éjszaka közepén, főzelék ízével a nyelvemen, felpattanok és addig megyek, míg nem találok egy nyitva tartó élelmiszerboltot, aminél akad a polcain egy utófelejett csomag spenót meg egy kis császárszalonna. Hazacérve kisütöm a szalonnát, beledöntöm a spenótot, egyet rotyantok az egészen és könnyekkel a szememben felfalam. Még véletlenül sem olyan, mint amit kívántam. Ha látok valahol mélyhűtő sóska, öt zacskót veszek egyszerre. Aztán már nem kell más tennem, mint rávennem a henteset, hogy adjon néhány darab nyakcsontot. Ezek az elrejtett csomagok a mélyhűtő mélyén úgy megnyugtattak, mint pénz a bankban. Ha legközelebb rémálomból ébredek, legalább tudom, van mit egyek.

Tarkabab rizzsel, csirkényak és nokedli, egybesült hús ecettel és szegfűszeggel tűzdel hagymával, lazac-pogácsák tejszínes mártásban, babpüré kukoricalapénnyel, édes kacsasült újhagymával és kromakkal, bányai olívaolajban citrom-szeletekkel, sültmalac és pecsenyészir, krumpliköngös almászószal, paradicsommártásos puliszka — az étel számomra nem csupán táplálék, az étel nekem maga a történelem. Így emlékszem nőkre, arról, hogy mit etünk együtt, arra, hogy mit túrtak elő a mélyhűtőből maratoni szeretkezések után. Egyetlenegy szeretőm volt csak, aki nem szeretett enni. Nem is tartott sokáig. A szex jó volt, csak aztán nem tudtam, mit kezdjünk együtt. Úgyhogy ituk az ásványvizet és veszekedtünk.

Nem sokkal azután, hogy kiléptem az Életbe, gyomor-fekélyt kaptam. Úgy gondolok rá, mint a mindig haragos helyre legbelül, a zsarnokra, aki elveszi a jó falatokat és forgatja, mint egy forgókés kaparja a falat, ami mögé az indulataimat próbálom rejteni. Talán ez a kiérdemelt váltságdíj a gyermekkoromért. Ha helyesen étkeztem volna, mondogatta Lee, sose lett volna semmi bajom.

„Az angolkórt, a gyenge látást, a vakbelet, a szemölcsöket és a csúnya bőrt — hangsúlyozta — mind a rossz étkezési szokások, a szegényes étrend okozza.”

Így igaz. A szegény déliek koszja kétségtelenül a világon az egyik legegészségtelenebb, de nagyon-nagyon finom. Minden fogás disznó- vagy csirkezsírral készül, fehérített cukor a süteményekben, pralinékban, csokoládémasszában, liszt és zsír és só a mártásokban — mindenben rengeteg só. A zöldféléket halálra főzzük, még egyetlen rost sem marad bennük. Az anyák szalonnát adnak cumi gyamonnak.

P
R
Ó
Z
A

Dorothy Allison szegény Dél-Carolinai családba született 1949-ben az Egyesült Államokban. A kortárs feminista irodalomban egyedülállóan, átütő erővel beszél a szegénységről, az osztálykülönbségekről, és talán az első írónő, aki betört a leszbikus szépirodalom zárt világából a széles olvasóközönség elé. A *Bastard out of Carolina* (Zabigyerek Carolinából) é. önéletrajzi regénye 1992-ben az USA Nemzeti Könyvdíjának jutalmazottja. Egyéb művei: *Trash*, novellák és versek 1990; *Skin*, esszé: a szexről, társadalmi osztályokról, és irodalomról; *The Women who hate me*, versek 1980-1990. Legutolsó munkája a *Two or Three Things I Know for Sure* című kötet.

a kisciknek, a fogak megjelenésének első jelére, hazra vagy náthára mézes whisky kerül az üvegbe. Legtöbb moka-tesztvéremnek már húsz évesen kihullottak a fogai, vedelni meg pont olyan könnyedén kezdtek, ahogy a cukrot dömtörték a jegestába. Itt próbálók nem túl sok cukrot enni, nem iszom, kevesebb disznóhúst, sőt, fehér lisztet használok — de igazából mindig őhezem az angyan főzjének izére.

Fehér profi, az emberek. Szart eszem és nem számítok. A családom jó fogakkal kezd, amik aztán hamar kiesnek. Őt unokatestvérem vészelt el harmincöt éves kora előtt, hasfaluk végleg megadta magát a cukor, a whisky, a só meg a zsír támadásainak. Én lemondtam ezekről. Ha nem ehetek, amit akarok, eszem, amit kell, de az álmaim mindig telve vannak a só, a zsír, a ropogóstra sült dolgok ízével. Megédesítik a számat és táplálják a lelkemet. A halál maradjon ében, ne én.

„Ahh, ahh.” Lee megremegett, jobb kezével előrenyúlt, hogy eloltsa a gázon a lángot, a ballal meg hátra, hogy felhúzza az ingem.

Az egyetem alatt hét pohár kávé volt a napi normám, kiadós Coca-Cola és pörkölt mogyoró reggeli után. A túl sok szürke hústól és újramelegített krumplitol különleges étvágyat fejlesztettem ki a mogyoróvajra mézzel, a káposztasalátára mazsolával, és a halovány, szomorú, teljesen ártalmatlan zöldségekre. Mikor

előadások előtti rendszeresen hánynom kellett, szobatársnőm a háziorvosa által felírt, kővér kis rózsaszín pirulákat ettetett velem. A gyomrom kavics nagyságúra zsugorodott. Ettől kezdve rózsaszín tabletákon, kávé és Dexedrinen éltem, míg haza nem mehettem, hogy anyám asztalánál meleg cipővel kanalazzam a hideg paradicsomlevest. A cipőből emlékek csepegték, mint a víz: Lucius nagybátyám gyakran megjelent nálunk hajnalban egy kiadós reggelire, memtében meg jennyűlt anyám szerszámai: látom szemem előtt azt is, ahogy Panama néném hat lánya által körülvéve üvölti: „Az a szemét már megint felcsinált, csak hogy fia züllessen!” — csak vajpuhára főzött babbal és paradicsomszeletekkel lehetett lenyugtanni. Hideg csirke vászonkendőben Alma néném jövetelét jelentette, aki hat csirkét sütött minden alkalommal. „Hát 11 gyermeket nevelve, nem tudok 15-nél kevesebbre főzni” — mondta. Ételfestéknyomok a mosogató szélén biztos jelei voltak, hogy a húgom új fiúval jár, és Vörösbársony tortát süt neki, amit aztán a mostohaapám magának követelt.

„Jó nézni, ahogy esztek” — mosolygott rám foghíjasan az anyám. Útravalóul mindig felpakolt egy adag kiscipót, amibe szalonna- és sajtszeleteket bújtatott. A buszúton vissza az egyetem felé hasamhoz szorítottam a batyut, hogy emlékeztessen, ki vagyok.

Mikor felvettek a Társadalombiztosítási Hivatal adminisztrátorának, Miami Beachre küldtek, a szabályokat kiismerni.

Kopott kis panzióban szállásoltak el a parthoz közel. Az oktatók felhátha vittek minket vacsorázni. Mr. McCullum érdeklődést mutatott irántam, és azt állította, hogy Miami Beachen lehet a világ legfinomabb étkeit fellelni. Egyik este Rockefeller osztrigára hívott meg, máskor vörösboros vesperecsenyére. Ha már fizeti, gondoltam, nem utasítom vissza, de igazából olyan volt, mintha valami filmvászonról került volna elő az étel. A luxus formákat és ragyogását idézte, de az ízét nem éreztem semminek. Viszont beleszerettem Wolf sarki kávézójába, és minden reggel korábban keltem föl, hogy bekebelezhessek náluk egy mazsolás túrósbanut.

„A legjobb péksütemény Miami-ban” — mondta a felszolgálónak.

„Nú?” — vigyorgott ő erre a mellettem ülő nőre, aki elpirulva rám mosolygott.

„Nisché” — nevetett. Egy szót sem értettem, de azért mindenesetre bólintottam. Nagy valószínűséggel ők is az emilvalóról beszélhetnek.

Ha nem tudtam aludni, Kafkát olvastam a hotelszobában. Kafka is a társadalombiztosításnál volt alkalmazva Prágában. Késő estig dolgozott, és lengyel kolbászt vacsorázott a vonalas füzet fölött, amibe hajnalig írt. **En regényhosszúságú leveleket írtam, amelyeket aztán sosem küldtem el.** Aztán mikor a helyi hivatalvezető, Mr. McCullum, igazi különlegességet ígérve, „a világ legfinomabb nyers osztrigáját” akarta megegetni velünk, akkor fellelőztem. Míg körülöttem mindenki citromokaj szeletelt és rózsaszín vagy szürke darabkákon cuppogott, én riantott osztrigát rágtam és közben nagyon igyekeztem nem ránézni a műanyag tartályban ide-oda vergődő, halálukra váro királyrakokra.

„Jó nézni, ahogy eszel!” — mondta Mona, miközben kapros kenyeret tállalt előm tejföllel és friss paradicsommal. „Olyan látható élvezettel eszel.” Hazavit a családjához Georgiába, és egész autótúron arról beszélt, hogy a mamája micsoda szakács. Curgott a nyálam, úgyhogy háromszor kellett megállnunk sósogyorót venni. Szeretnem volna lefekütni öreg kocsija hátsó ülésén, de ő várni akart a régi ágyáig, otthon. „Biztos nagyon éhesek vagytok, lányok” — a mamája elének jött az autóhoz, mikor végre megérkeztünk, és c savakkal azonnal az ebédlőasztalhoz tessékelt.

Volt ott háromféle babból készült, vinegrette szószos saláta, uborkás párizsi, vékonyra szeletelt fehérkenyér, ementáli sajt és antipasto egyenesen egy New Yorkban élő nagybácsitól. „Olasz csemegeáru” — mondogatta a mamája — „a legfinomabb a világon”. Bólintottam fehérkenyeret és egy szelet ömlesztett sajtot majszolva, miközbenogyorók kavicsstengere húzta lefelé a gyomromat. Mona inkább csak piszkálgatta a szalámit, majd a mamája szeméitől eltakarva az ölembe mélyesztette a bokáját. Ettől torkomon akadt a falat és kivert a veríték.

Lee feltűzve hordta a haját, mint egy kagylótekervényt. A tábornoknál gombát sütött szalonna helyett, és hosszasan próbált meggyőzni a káposzta és a padlizsán értékeiről. Hiába, zsír nélkül főzött és mindennek szájaolajjé lett. Szerettem Lect, a káposztát viszont utáltam, az igazi zöldék vérszegény rokonának tartottam. A padlizsánt is csak akkor szerettem meg, mikor nagyokkodott hozzám, hogy segítsék neki eltenni egy kosárravalót fölére.

„Ki kell izzasztanod a mérgét.” Szeletelte a nagy lila gyümölcsöket, közben beszélt. „A só” kijön a keserűség.” Egy papírtálcán én egymásra fekettünk és szóztunk szeleteket,

gyakran cserélgetve a papírt. Kiszabadult néhány tines a hajából, és a füle mögött himbálózott. Ettől úgy nézett ki, mint egy anya Mary Cassatt valamelyik festményén, ahogy állt a napfényes konyhában, egyik kezével tengeri sót szórva, másikkal meg a haját igazgatva.

Ujjaim közé esíppentettem egy szózatlan padlizsándarabot, szagolgattam, dörzsölgettem a szivacsos húst. „Ilyen lehet egy kenyérgyümölcs.” Összenyomtam, sa gerezdé lassan visszanyerte formáját. „Kenyerillata van, fogásra is olyan, mint amit már megsütöttek. Beszóva inkább a cukkinihez hasonlít, puha és erős szagú.”

„Na látod! A cukkinit is szereted.” Lee vékonyan kiolajozta a serpenyőtogyoróolajjal és elkezdte lisztben megforgatni a padlizsánszeleteket. A haját takaró kendő alatt a nyakán izzadság csillogott.

„Ühüm. Rántva, sok prézélivel nagy valószínűséggel bármint szeretek.”

Fogtam a padlizsángerezedet és hozzádörzsöltem a nyakszirtejéhez.

„Mit csinálsz?”

„Szóom a padlizsánt.” A padlizsánt a nyelvem követte, felhúztam a pólóját és lassan végighúztam a feszes lila héjat kis melleim. Lec nevetni kezdett, megriszálta a fenekét, de nem vette ki a kezét a lisztből, hogy megállítson. Lehúztam a sortját és egy másik száraz szeletet a köldökébe üttem. Aztán az ujjaimmal nyomva lassan lecsúsztattam a szeméremdombja felé.

„Na ne, ezt ne csináld.” Lassan lélegzett a száján keresztül, jobb keze ökölfébe szorult a liszttestáiban. Puhán belenevettem a fülebe, és hátraringattam a fenekét míg nekem dölve, feneké nekifeszült a pinámnak.

„Ahh, ahh.” Lec megremegett, jobb kezével előrenyúlt, hogy eloltsa a gázt a lángot, a ballal meg hátra, hogy felhúzza az ingem. Liszt kenődött izzadt hasamra, és szitált a földre. „Te, Te!” Két gerezdé padlizsánnal a kezében a farmeromat rángatta.

„Na majd én megmutatom neked.” Birkózni kezdtünk. Padlizsán pattant a köldökeink között. Teljesen lecibáltam a sortját, ő meg a farmerom. Egy egész tálcá padlizsánt a hasára döntöttem.

„Patakszik rólad a só, csajszi” — boszantottam, sa gerezedeket dugtam a combjai közé. Közben az egyik mellbimbóját nyalogattam, a másikat két padlizsánszelet közé csíptem. Nevetett, a hasa rázkódott alattam.

„Megetetem veled az egészet!” — kiabálta.

„Aha.” A padlizsánt felretolva két ujjam csúsztattam a szeméremajkai közé. Jobban csúsztott, mint aogyoróolaj. „Először is ki kell izzasztani a mérgét.”

„Te megátalkodott!” Csipője megemelkedve fogadta be ujjaimat. Most már az összes haja kibomolta tekergett a lisztes padlón. Egyik kezével a nyakamba kapaszkodott, a másikkal megmarkolta a melleimet. „Majd én mindjárt olyat főzök neked, hogy megemlegeted.”

„Hmm, szívi.” Sűrű, füstös és zsiros volt az íze a nyelvemen, mint a bundáskenyérnek. Tócsákat izzadtunk, miközben a beszózt padlizsán fölöttünk hatalmas, ártetsző méregkönyveket hullatott. Mikor befejeztük, összeszedtük a földről az összes padlizsándarabot, kisütöttük lisztben és préselt fokhagymában. Lec hazavit a mos paradicsomszószot öntött a forró szeletekre és két ujjal hatalmas falatokat tőmött a számba. Isteni volt. Lenyaldam az ujjait, aztán én csetttem meg őt. A ruhánkat egész idő alatt nem vetjük vissza. (Vlty, köv.)

APRÓ — CSEPRŐ

Kéne, ha volna, ha lenne a buliban...

Szóval, aki tud és van kedve, az segítsen nekünk az újságcsinálásban (postázó, kihordó, fénymásoló stb...) + Várjuk az írásaitokat, képeket, meg bármit, amit ti hasznosnak vélték, a szerkesztőség címére.

HELYEK:

Capella (V. Belgrád rkp. 23.)
Angyal (VII. Szövetség u. 33.) — vasárnap héterő nap!!!

CSOPORTOK, KLUBOK:

EgyMASert — fiatal melegek klubja — kéthetente pénteken 19-21h (legközelebb március 11-én) (VI. Zichy J. u. 29., Öveglet) keshergav — zsidó melegeknek — minden szerdán 18-23h (VI. Zichy J. u. 29., Öveglet)
Or Kenyer barátai kör — katolikus melegeknek cím: 1461 Pf. 25

FILMEK (legalább csekély lesbikus tartalommal):

Kika
Orlando
Sült zöld paradicsom
Priscilla, a sivatag királynőjének kalandjai
Néha a csajok is úgy vannak vele
Elvált nők klubja
Érzékek iskolája
Keserű méz

TARSKERES — Ö:

En már megtaláltam, de ha te még nem, adj fel hirdetést ITT!

KERES:

Leszbikus témájú könyveket keresek (kölcsönbe is, visszaadom őket) jellegűtíriške
Leszbikus fotókat keresünk az újság számára; légszi küldjete sokat a szerkesztőség címére. Kösz!

ÜZENET:

Szia Cirmi! Nemsokára megint 21-edike van. Hipp-hipp... szeretlek! Gyp.

EGYEB:

Nagyon jó lenne már sok-sok hirdetést olvasni, úgyhogy adjatok fel minél többet. Ingyen van ám! Felbélvezett válaszboríték + jelige a szerkesztőség címére, és aztán fű ha...

SEGÉLYVONALAK:

NANE — segélyvonal bántalmazott nőknek: 216-16-70 (18-22h)

Eszter alapítvány — pszichoterápiás szakrendelés a szexuális erőszak áldozatai számára: 166-10-40 (H—P: 9-12h, Sz.—Cs.: 16-19h)

MELEG HÁTTER Telefonszolgálat
homo- és bi- szexuálisoknak
Mindennap: 18^h-23^h
302-5080

VÁNDORMÁSOK

Egynapos túrák vasárnaponként: március 23-án és április 20-án.

A kirándulások útvonaláról és a találkozás helyéről érdeklődhettek levélben vagy telefonon.

A VándorMások postacíme: 1360 Budapest, Pf. 2.

Telefonszáma: (1) 166-0156

Májusi barlangoló (1997. V. 15-19.)

A VándorMások pünkösdi többnapos túrája az aggteleki Baradla barlangban és környékén. A szállás a közelben, Égerszög mellett, egy erdei házban lesz (1-5 ágyas szobákkal)

A programból:

— Csütörtökön indulás 16 órakor a Keleti pályaudvarról, vagy találkozás a helyszínen este fél kilenckor.

— A pénteki túra útvonala: Ördög-gát vízesés, Szalonna (Árpád-kori templom), Martonyi-kolostorrom, Tornaszentandrás (román templom Anjou-kori freskókkal).

— Szombaton földalatti gyalogtúra Aggtelek és Jósalfő között (a kalandvágyók külön befizethetnek a Retekági kiterőre is, ahol némi csúszás-mászás tartkítja a programot).

— A vasárnapi túra: Jósalfő, Szelcepuszta (vaddisznó-rezervátum), Szád-vár (rom), Tornarádaská (Hadik-kastély és arborétum-jellegű parkja). Este táborútz.

— Hétfőn (munkaszüneti nap) csomagolás, hazautazás.

Várható költségek:

1. Részvételi díj, benne a szervezés, a szállás, a teljes ellátás és az aggteleki belépő (az éjszakák számától függően) max. 8800 Ft.
 2. Útiköltség oda és vissza. (Budapesttől tömegközlekedéssel teljes áron 2774 Ft, vagy 400 km autóval.)
 3. Kiadások helyben (közlekedés, egyéb belépők) max. 772 Ft.
- Azok, akiknek az ár gondot okoz, március 15-ig érdeklődjének (személyesen, levélben vagy telefonon)! A szervezők bizonyos feltételekkel a vonatjegyből és az aggteleki belépőből 50% kedvezményt tudnak szerezni.

Jelentkezés: április 4-ig a részvételi díj (1450 Ft/éjszaka + 2200 Ft, Retek-ági kiterő választása esetén + 800 Ft) befizetésével a VándorMások postacímére, vagy személyesen a túrákon. Az utalvány hátoldalán tüntessétek fel a jelentkezők létszámát, a befizetett éjszakák dátumát, a Retekági kiterés szándékát és minden fontosnak vélt adatot (pl. ha valaki vegetáriánus). A visszaigazolást és a részletes tájékoztatást a szervezők április 21-én postázzák.